

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 13 november 2020

Betreft: Tijdelijke wet maatregelen COVID-19

Registratienummer: 20.81

Beste leden van de Raad en leden van het college,

Onlangs heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm). Het is nog niet duidelijk wanneer de wet ingaat; vermoedelijk is dit 23 november a.s. In de wet wordt de positie van burgemeesters veranderd. Ook is er aandacht voor het betrekken van colleges en gemeenteraden bij het bestuur van de burgemeester.

In opdracht van de 16 gezamenlijke burgemeesters in Zuid-Limburg is ambtelijk gestart met het ontwerpen van voorstellen voor een aangepaste overleg- en ondersteuningsstructuur alsmede met de voorbereiding van adequate raadsinformatie in de vorm van een webinar voor raads- en collegeleden. Deze voorbereiding is inmiddels achterhaald door twee op 17 en 19 november door de VNG ingeplande webinars, welke worden verzorgd door de landsadvocaat Pels Rijcken. Wij adviseren u om zo mogelijk daaraan deel te nemen. Aan het einde van de brief volgt een verwijzing naar deze webinars. Het is niet zinvol om deze juridisch-feitelijke exercitie specifiek voor Zuid-Limburg te herhalen. Wel kan het instrument 'webinar' voor andere doeleinden worden gebruikt.

In deze raadsinformatie-brief komen 2 zaken aan de orde:

- A. een uitleg van en toelichting op de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (Twm)
- B. een toelichting op de voorbereidingen voor een 'Zuid-Limburgse aanpak'.

Ad A de Tijdelijke wet Maatregelen Covid-19 (Twm)

Er verandert iets in het bevoegdheden-spectrum van de lokale burgemeester en de voorzitter van de Veiligheidsregio.

Uitgangspunt van de Twm is dat maatregelen ter bestrijding van de epidemie centraal, namelijk bij ministeriële regeling, worden vastgesteld. De Twm maakt het mogelijk om onder voorwaarden van deze maatregelen af te wijken; dit kan lokaal maar bij voorkeur per regio. Dit betekent dat in beginsel bij ministeriële regeling wordt bepaald welke maatregelen landelijk, regionaal of lokaal gelden. Daar waar de bestrijding lokaal kan, wordt met deze wet en onderliggende uitvoeringsregelingen onder voorwaarden ruimte gemaakt voor lokale afwegingen, echter binnen de landelijke kaders. Lokaal mogen derhalve geen nieuwe kaders of maatregelen worden ontworpen.

Burgemeester

In vergelijking met de situatie waarin de noodverordeningen gelden, wordt de rol van de burgemeester groter. Dit betreft de mogelijkheden tot

- a) Ontheffen. In bijzondere gevallen **en na advies van de GGD** mag de burgemeester een uitzondering geven op onder andere het verbod tot groepsvorming in een aangewezen plaats, het openstellen van een publieke plaats of het houden van een evenement. Bij het besluit over de ontheffing betreft de burgemeester zo zorgvuldig mogelijk de gemeenteraad en het college van B&W.
- b) Handhaven door middel van aanwijzingen, bevelen en een last onder bestuursdwang of dwangsom. De burgemeester krijgt een bevoegdheid om bevelen te geven die nodig zijn om de naleving van regels te verzekeren als mensen zich op openbare plaatsen niet aan de gedragsregels (kunnen) houden of om activiteiten of gedragingen vanuit besloten plaatsen (geen woning) te beëindigen als er ernstige vrees dat hierdoor verspreiding van het virus wordt veroorzaakt.
- c) Bepalen van de plaatsen waar maatregelen gelden. Dit kan alleen als dit in de desbetreffende ministeriële regeling als mogelijkheid wordt benoemd. Te denken valt aan het aanwijzen van plaatsen waar een groepsvormingsverbod geldt (de ministeriële regeling bepaalt dan het maximumaantal personen per groep) of het aanwijzen van plaatsen waar strengere regels gelden voor evenementen (de ministeriële regeling bepaalt welke regels dat zijn). Het uitwerken van de omstandigheden waaronder dergelijke maatregelen kunnen worden ingezet blijft een bevoegdheid van de minister. *De burgemeester kan niet zelfstandig nieuwe maatregelen introduceren.* Wel kan de burgemeester gebruik maken van reguliere bevoegdheden op basis van de Gemeentewet zolang deze niet strijdig zijn met de Twm en/of ministeriële regelingen.

Met de Twm blijft het Regionale Beleidsteam weliswaar in stand maar vervalt de huidige GRIP 4-situatie en worden de meeste artikelen die zijn genoemd in artikel 39, eerste lid, Wet veiligheidsregio's voor de bestrijding van deze epidemie weer uitgeoefend door de burgemeester in plaats van door de voorzitter veiligheidsregio. Het gaat om toepassing van bevoegdheden uit de Wet veiligheidsregio's, de Gemeentewet, de Wet openbare manifestaties, en om het gezag over de politie en de Koninklijke marechaussee op grond van de Politiewet 2012.

Voorzitter veiligheidsregio

De rol van de voorzitter veiligheidsregio wordt kleiner. De voorzitter is uitsluitend bevoegd tot de uitoefening van de Twm-bevoegdheden als de minister van VWS daartoe heeft besloten vanwege dreigende gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis voor de bestrijding van de epidemie. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor eventuele bevoegdheden van de burgemeester om plaatsen aan te wijzen, die indien de minister van VWS daartoe besluit, overgaan naar de voorzitter veiligheidsregio. Hierbij wordt in de toelichting op de gewijzigde wet aangegeven dat het niet altijd nodig zal zijn om deze stap te zetten als burgemeesters onderling de aanpak goed af kunnen stemmen. Hiermee wordt het belang van onderlinge afstemming door burgemeesters in de regio met betrekking tot het gebruik van de bevoegdheden op grond van Twm onderstreept.

Hierbij is ook van belang dat de voorzitter veiligheidsregio over intergemeentelijke afstemming wordt geïnformeerd. Ook na de inwerkingtreding van de wet behouden de voorzitters van de veiligheidsregio's een coördinerende rol binnen de regio. Gegevens en inlichtingen over de lokale omstandigheden, worden onder de Twm met tussenkomst van de voorzitters van de veiligheidsregio's aan de minister van VWS verstrekt.

Als voorzitter van het regionaal beleidsteam heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio ook een belangrijke rol bij de afstemming tussen de gemeenten onderling.

De voorzitters behouden enkele specifieke bevoegdheden in het kader van de Wet Publieke gezondheid zoals het in isolatie of quarantaine plaatsen van personen en maatregelen gericht op gebouwen, goederen en vervoersmiddelen (het controleren op besmetting, bijvoorbeeld door middel

van het nemen van monsters en het bij concreet besmettingsgevaar zo nodig sluiten van gebouwen en terreinen).

Gemeenteraad

Het blijft van belang om de gemeenteraad te informeren en te betrekken. Hoe dit dient te gebeuren, laat de Twm open. De Twm is een belangrijk moment om actief te communiceren. Vooral om zeker te stellen dat er een gelijk beeld is over wat de wet wel en niet is, wat het betekent voor de bevoegdheden en wat de implicaties zijn voor de interactie tussen raad en bestuur.

Met de nieuwe wet (en de beëindiging van de GRIP 4-situatie) breekt ook het formele moment aan waarop de voorzitter van de Veiligheidsregio de raad moet informeren over de besluiten tot dat moment (evaluatie & verantwoording). Zeer recent is reeds een tussenevaluatie aan u aangeboden. Nogmaals de link: <https://publicaties.vrsl.nl>

Wethouders

Zoals eerder aangegeven is er een wettelijke plicht voor burgemeesters om wethouders te betrekken en te informeren.

In de Twm is er geen specifieke verantwoordelijkheid benoemd voor het college van B&W. Met de grotere rol van de burgemeester ligt het voor de hand de overige leden van het college mee te nemen in het nadenken over de kaders voor het toepassen van de bevoegdheden. Zo kan het gewenste lokale maatwerk nader vorm en inhoud worden gegeven. Dit steeds binnen de landelijke kaders.

Schematisch ziet de bevoegdheidsverdeling op grond van Twm er als volgt uit:

Bevoegdheid	Burgemeester	Voorzitter VR	Minister
Verlenen ontheffingen van landelijke regels	Bevoegd tot het verlenen van ontheffingen van algemene maatregelen (artikel 58e), het verbod tot groepsvorming in een aangewezen plaats, het openstellen van een publieke plaats, het houden van een evenement (Artikel 58g). Advies GGD noodzakelijk.	Niet bevoegd, tenzij de minister besluit dat de voorzitter veiligheidsregio in de bevoegdheid treedt van de burgemeester (artikel 58d)	
Geven van aanwijzingen en bevelen	Bij uitvoering toezicht zoals is bepaald in de gemeentewet. (Artikel 58k, 58l, 58m, 58n) Kan plaatsen aanwijzen waarop de in een ministeriële regeling vastgestelde regels van toepassing zijn. (artikel 58 e lid 5)	Niet bevoegd, tenzij de minister besluit dat de voorzitter veiligheidsregio in de bevoegdheid treedt van de burgemeester (artikel 58d)	In de ministeriële regeling kunnen voorwaarden / beperkingen worden gesteld aan het aanwijzen van specifieke plaatsen waarop maatregelen van toepassing zijn. (artikel 58 e lid 5)
Handhaving	Verantwoordelijk voor handhaving (Artikel 58u, artikel 125 gemeentewet, artikel 172 gemeentewet)	Niet bevoegd, tenzij de minister besluit dat de voorzitter veiligheidsregio in de bevoegdheid treedt van	

		de burgemeester (artikel 58d)	
Regionale coördinatie	De burgemeesters stemmen in het RBT af over lokale besluitvorming en maatregelen, alsmede over de bestuurlijke handhaving van de maatregelen.	Artikel 39 Wvr, blijft in werking. Daarmee blijft het RBT in stand. Dit leidt tot het behouden van de coördinerende rol van de voorzitter veiligheidsregio, bij afstemming over lokale besluiten en bestuurlijke handhaving daarvan.	Kan onderscheid maken binnen en tussen gemeenten waar ministeriele regeling op van toepassing is. (artikel 58b)
Informatievoorziening		De voorzitter veiligheidsregio blijft verantwoordelijk voor de informatievoorziening over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van de epidemie. (Artikel 59s, volgt uit artikel 7 Wvr)	Aan beide Kamers over redenen van geldende maatregelen en de verwachting van de duur ervan.
Afleggen Verantwoording	Burgemeester betreft de gemeenteraad bij de besluitvorming. Dit hoeft niet per geval te geschieden. De wijze waarop kan door Raad en burgemeester in samenspraak worden bepaald.	De voorzitters veiligheidsregio leggen verantwoording af aan de gemeenteraden over de gemaakte keuzes binnen een maand na inwerkingtreding van de Twm.	Aan de Tweede Kamer. Ministeriële regeling wordt voorgelegd aan Tweede Kamer. Tweede Kamer stemt binnen één week in, zo niet dan komt de ministeriële regeling te vervallen (artikel 58c lid 2)

Zoals hierboven vermeld 17 als op 19 november organiseert de VNG op 17 en 19 november a.s. webinars over de wet. Daarvoor kunt u zich inschrijven via <https://vng.nl/agenda/vng-dialogoog-tijdelijke-wet-maatregelen-covid-19-17-november>. Deze webinar is op beide dagen gelijk.

Ad B: een Zuid-Limburgse aanpak

Het is de vraag óf, en zo ja hóe, met inachtneming van de nieuwe regels en bevoegdheden een Zuid-Limburgse aanpak mogelijk blijft; en welke ondersteunings-structuur daar bij hoort.

De gezamenlijke burgemeesters hebben (vanuit hun evaluatie van de samenwerking tot nu toe) de ambitie uitgesproken om lokale toepassingen zoveel mogelijk met elkaar af te stemmen en daarnaast uniformiteit voor de regio na te streven.

Eveneens is de wens uitgesproken om een vergelijkbare ambtelijke ondersteuningsstructuur in stand te houden. Dat kan alleen wanneer de toepassing op Zuid Limburg-nivo wordt afgestemd.

Deze aanpak is in voorbereiding en dient nog met de burgemeesters te worden besproken.

Zodra dat kan zult u daarover worden geïnformeerd, waarschijnlijk in een webinar voor raads- en collegeleden.

In dit webinar zal ook worden ingegaan op de tussenevaluatie, die aan u is toegezonden.

Ik hoop u hiermee voor dit moment afdoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J.J. Schrijen', with a long horizontal stroke extending to the right.

dr. J.J. Schrijen
burgemeester